

Więckowska, Zofia

Sesja popularnonaukowa: "Ochrona zabytków i stan muzealnictwa województwa siedleckiego"

Szkice Podlaskie 2, 169-171

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SESJA POPULARNONAUKOWA: „OCHRONA ZABYTEKÓW I STAN MUZEALNICTWA WOJEWÓDZTWA SIEDLECKIEGO”

Jubileusz Muzeum Okręgowego w Siedlcach (XV lat od chwili reaktywowania) stał się powodem do zorganizowania przez tę placówkę wspólnie z Biurem Badań i Dokumentacji Zabytków w Siedlcach w dniu 16 marca 1983 r. uroczystej sesji. Program był obszerny i bogaty. W wygłoszonych referatach poruszano szereg ważkich problemów dotyczących m.in. tradycji muzealnych w Siedlcach, jak i zasobów zabytkowych i muzealnych w województwie.

— W referacie „XV lat Muzeum Okręgowego (Muzeum Ziemi Podlaskiej) w Siedlcach” dr Jerzy Strychalski przedstawił działalność placówki od 1968 r. sięgając do jego genezy, tj. do roku 1928, kiedy to zostało utworzone muzeum. Szczególny nacisk położył na działalność placówki w zakresie pozyskiwania i udostępniania zbiorów oraz ich popularyzacji jak również działalność naukowo-badawczą i wydawniczą¹.

— Dr Izabella Galicka i mgr Hanna Sygietyńska z Instytutu Sztuki PAN mówiły na bardzo interesujący temat, a mianowicie „Najcenniejsze zabytki woj. siedleckiego”. Referat w całości publikujemy w niniejszym numerze „Szkieł Podlaskich”.

— O stanie zachowania i potrzebie ochrony zabytków ruchomych mówił mgr Cezary Ostas (BBiDZ). Zabytki ruchome stanowią najliczniejszą i najbardziej zróżnicowaną grupę obiektów, uznanych za dobra kultury narodowej. Szacunkowa licz-

¹ Materiały dot. działalności Muzeum Okręgowego w Siedlcach 1977—1982 zostaną opublikowane w kolejnym n-rze „Prac archiwalno-konserwatorskich na terenie woj. siedleckiego”. Poprzedni okres tj. działalność placówki od r. 1926—1976 został opracowany przez J. Strychalskiego i opublikowany w w/w wydawnictwie w r. 1977.

ba ich na terenie woj. siedleckiego wynosi ok. 10 tysięcy. Jest to: malarstwo ścienne i sztalugowe, grafika, rzeźba, plastyka nagrobna, wyposażenie wnętrz, snycerka, meblarstwo, Tkąniny, starodruki, elementy i detale architektoniczne, organy i prospekty organowe, złotnictwo, ludwisarstwo, kowalstwo itp. W rejestrze zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków znajduje się łącznie 1931 zabytków ruchomych, a Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków posiada 3671 kart ewidencyjnych (stan na 31 XII 1982 r.) co stanowi ok. 37% w stosunku do przewidywanej ilości.

— Wojewódzki Konserwator Zabytków — inż. Zygfryd Czapski w swym wystąpieniu poruszył bardzo ważny problem ochrony zabytków architektury i prac konserwatorskich, i zabezpieczających. Stan zachowania pałaców i dworów w województwie jest bardzo zróżnicowany. Część dworów drewnianych np. w Kuflewie, Łysowie, Rudzie Mazowieckiej i Repkach uległy całkowitej dewastacji i już nie istnieją. Kilka obiektów nie mających użytkowników niszczeje lub jest w ruinie: dwór w Miastkowie Starym, dwór w Staninie, dwór Andriollego w Mińsku Maz.

W okresie ostatnich kilku lat jedynie dwa obiekty uzyskały dawną świetność. Zakończono prace budowlano-konserwatorskie dla zespołu pałacowego w Starej Wsi k/Węgrowska i dawnego Zajazdu w Maciejowicach. W trakcie remontu są: zespół pałacowy w Sterdyni, Dom Gdański w Węgrowie, pałac w Mińsku Maz., pałac w Patrykozach, Ratusz w Siedlcach, kościół Mariawicki w Pogorzeli gm. Osieck, dwór w Woli Suchożebrskiej, zespół podworski w Pogorzeli gm. Siennica.

— O efektach badań wykopaliskowych w Nadkolu k/Łochowa mówił mgr Jacek Andrzejewski z Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie. Swoje wystąpienie wzbogacił interesującymi przeżyciami.

— Problem muzealnictwa na terenie województwa przedstawili kierownicy poszczególnych placówek.

Aktualnie w województwie funkcjonuje i działa 8 placówek muzealnych. Są to:

- Muzeum Okręgowe w Siedlcach
- Muzeum Regionalne w Łukowie
- Muzeum Zbrojownia na zamku w Liwie
- Muzeum Henryka Sienkiewicza w Woli Okrzejskiej
- Muzeum Pożarnictwa w Kotuniu (Oddział Muzeum Okręgowego w Siedlcach)
- Mauzoleum Walki i Męczeństwa w Treblince
- Społeczne Muzeum Konstantego Laszczki w Dobrem
- Społeczne Muzeum Ziemi Sadowieńskiej w Sadownem.

— Na temat Izb Pamięci Narodowej mówiła mgr Krystyna Gustowska z Muzeum Okręgowego w Siedlcach.

IPN w województwie siedleckim zaczęły powstawać w latach 70-tych. Organizowane były głównie w szkołach, ale nie tylko, a ich inicjatorami byli nauczyciele, młodzież i organizacje młodzieżowe. Mamy w województwie różnorodne IPM, poczynając od skromnych, dotyczących jednego zagadnienia po świetnie zorganizowane mini muzea. Zaletą IPN jest fakt, że nie są organizowane według jednolitego wzoru. W roku 1981 istniały 63 Izby, obecnie jest ich nieco mniej, ale pozytywnym zjawiskiem jest fakt tworzenia nowych.

— Problem społecznej opieki nad zabytkami i osób zasłużonych dla ich ochrony i popularyzacji przedstawił Marian Jakubik. Trzeba przyznać, że znaczny procent zabytków istnieje dziś dzięki pomocy i opiece ludzi ogarniętych pasją umiłowania wartości artystycznych i historycznych. W województwie siedleckim działa w PTTK wielu społecznych opiekunów zabytków. Część działaczy pracuje poza tym Towarzystwem. Należeli do nich i należą m.in.: Otto Warpechowski z Brzozowa, Józef Mikulski z Siedlec, Jan Klemm z Węgrowa, Antoni Winter z Siedlec, Bogusław Kić z Sadownego, Eugeniusz Leszczyński z Węgrowa, Stanisław Gnoiński z Siennicy, Jan Zych z Dobrego, Zbigniew Todorski z Kotunia.

Sesji towarzyszyła wystawa zorganizowana przez Muzeum Okręgowe w Siedlcach „Nabytki Muzeum Okręgowego za lata 1979—1982” (malarstwo).

Wydarzeniem tego dnia była niewątpliwie wizyta w Muzeum Diecezjalnym w Siedlcach, którego zbiory zostały udostępnione po raz pierwszy do publicznego zwiedzania. Muzeum mieści się w dwóch pokojach oficyny w podwórzu Kurii Diecezjalnej. Kustoszem jest konserwator diecezjalny — ksiądz Tadeusz Kulik. W Muzeum znajduje się wiele cennych zabytków, a wśród nich: Piękna Madonna z Czerwonki, Ekstaza św. Franciszka El Greco, portrety trumienne, ornaty, ikony.

Ogólnie oceniając należy stwierdzić, że sesja spełniła pokładane nadzieje. Należy również podkreślić, że była to pierwsza sesja o takiej tematyce. Uczestniczyło w niej ponad 160 osób i to nie przypadkowych. Byli to: nauczyciele, społeczni opiekunowie zabytków, przewodnicy PTTK, pracownicy muzeów i ośrodków kultury, młodzież.